

**Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Херсонський навчально-науковий інститут
Кафедра суспільних наук**

0775

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник директора з
навчальної роботи

к.т.н., проф. Дудченко О.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ФІЛОСОФІЯ

PHILOSOPHY

рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський)</i>
тип дисципліни	<i>обов'язкова</i>
мова викладання	<i>українська</i>

Херсон – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 14 «Електрична інженерія», спеціальності 142 «Енергетичне машинобудування», освітня програма «Двигуни внутрішнього згорання».

«26» серпня 2022 року. – 20 с.

Розробник: Ватуля Ю.О., к.і.н., доцент, доцент кафедри суспільних наук.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Філософія» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми “Двигуни внутрішнього згорання”

к.т.н., доц. _____ А.А. Андреев

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Філософія» розглянуто на засіданні кафедри суспільних наук ХННІ НУК

Протокол №1 від «28»серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Л.М. Бойко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Філософія» розглянуто методичною радою ХННІ НУК.

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Голова методичної ради

ХННІ НУК _____ О.М. Дудченко

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» затверджена методичною радою ХННІ НУК.

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Голова методичної ради

ХННІ НУК _____ О.М. Дудченко

© ХННІ НУК, 2022

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	6
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	7
3. Передумови для вивчення дисципліни	7
4. Очікувані результати навчання	7
5. Програма навчальної дисциплін	8
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	13
7. Форми поточного та підсумкового контролю	13
8. Критерії оцінювання результатів навчання	18
9. Засоби навчання	18
10. Рекомендовані джерела інформації	19

ВСТУП

Анотація

Освітньою програмою «Філософія» підготовки бакалаврів передбачено надання студентам знань з філософії як світогляду людини, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття.

Для людської цивілізації завжди були і будуть актуальними проблеми, пов'язані з світоглядною орієнтацією людини, з осмисленням нею свого місця і ролі в суспільстві, а також з відповідальністю за власні вчинки, за правильний вибір форм та напрямків власної діяльності. І тут чи не найголовніша роль належить філософії. Саме вона постійно розгортає велику і плідну критично-рефлексійну роботу, інтелектуальні роздуми над глибинними цінностями людського життя, над конкретним історичним призначенням людини, над раціональністю її дій, мораллю, способом ставлення до світу.

Дисципліна «Філософія» своїм завданням має забезпечити засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, ознайомити із наявними сучасними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм та плюралізм філософського мислення, створити умови для формування світоглядно-методологічної культури студентів.

Програма навчальної дисципліни «Філософія» передбачає комплексне застосування набутих компетенцій для глибокого розуміння оточуючих нас явищ і процесів, об'єктивних і суб'єктивних чинників.

Дисципліна «Філософія» носить міждисциплінарний характер, вона забезпечує підготовку студентів для вивчення навчальних дисциплін «Правознавство», «Історія України» та «Соціологія», а також розробку відповідних розділів атестаційної випускної роботи бакалавра.

Ключові слова: матеріалізм, ідеалізм, гносеологія, позитивізм, неопозитивізм, трансцендентальний, екзистенціалізм, конструктивізм, герменевтика, соціальна філософія, антропологічна філософія, критичний раціоналізм.

Abstract

The educational program "Philosophy" for bachelors provides students with knowledge of philosophy as a worldview of man, or a set of views on the world as a whole and man's attitude to this world, in the understanding of ontological, epistemological, axiological and social problems of life. civilizations have always been and will be relevant issues related to the worldview of man, with his understanding of his place and role in society, as well as with responsibility for their own actions, for the correct choice of forms and directions of their own activities. And here perhaps the most important role belongs to philosophy. It is she who constantly develops a large and fruitful critical-reflective work,

intellectual reflections on the deep values of human life, on the specific historical purpose of man, on the rationality of his actions, morality, way of relating to the world.

The discipline "Philosophy" is to ensure the mastery of the specifics of philosophical comprehension of reality, to acquaint with existing modern philosophical concepts that reveal the polyphony and pluralism of philosophical thinking, to create conditions for the formation of ideological and methodological culture of students.

The program of the discipline "Philosophy" provides a comprehensive application of the acquired competencies for a deep understanding of the phenomena and processes around us, objective and subjective factors.

The discipline "Philosophy" is interdisciplinary, it provides training students to study the disciplines "Jurisprudence", "History of Ukraine" and "Sociology", as well as the development of relevant sections of the certification bachelor's thesis.

Keywords: materialism, idealism, epistemology, positivism, neopositivism, transcendental, existentialism, constructivism, hermeneutics, social philosophy, anthropological philosophy, critical rationalism.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 14 «Електрична інженерія»	<i>Обов'язкова</i>	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1	Спеціальність 142 «Енергетичне машинобудування». Освітня програма: «Двигуни внутрішнього згорання»	1-й	1-й
Електронний адрес на сайті ХННІ НУК: http://kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/internal-combustion-engines-b.html		Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - Нема		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 90		Лекцій	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 3.		30 год.	2 год.
		Практичні заняття	
		15 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
	45 год.	86 год.	
	Індивідуальні завдання: - год.		
	Вид контролю: екзамен		
	Форма контролю: письмова		
	Освітній рівень: перший (бакалаврський)		

2. Мета вивчення дисципліни «Філософія»

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі енергетичного машинобудування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій тепломасообміну, технічної термодинаміки, гідрогазодинаміки, трансформації (перетворення) енергії, технічної механіки та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні..

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності..

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення даної дисципліни є дисципліни: всесвітня історія, історія, України українська мова, географія, правознавство в курсі середньої школи.

4. Очікувані результати навчання

Очікувані результати навчання включають:

ПР15. Розуміння нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) наслідків інженерної практики.

ПР18. Ефективно спілкуватися з питань інформації, ідей, проблем та рішень з інженерним співтовариством і суспільством загалом.

ПР19. Ефективно працювати в національному та міжнародному контексті, як особистість і як член команди, і ефективно співпрацювати з інженерами та не інженерами

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми світової філософської думки.

Тема 1. Філософія як світогляд, наука і навчальна дисципліна. Сутність, етапи еволюції філософії. Предмет філософії. Основні категорії. Методи філософії і її структура. Функції філософії.

Джерела інформації:

основна : [4, с.32 - 40]; [5, с.38 - 44]; [6, с.25 - 34]; [8, с.22 - 34];

додаткова: [13, с.19 - 27]; [15, с.17 - 28].

Тема 2. Філософія Стародавньої Індії і Стародавнього Китаю. Передумови і етапи формування Стародавньої індійської філософії. Основні філософські школи Стародавньої Індії. Особливості традиційного китайського філософського мислення. Основні напрямки старокитайської філософії.

Джерела інформації:

основна : [4, с.40 - 48]; [5, с.45 - 56]; [7 с.23 - 32];

додаткова: [9, с.21 - 36]; [13, с.19 - 26].

Тема 3. Антична філософія. Періоди розвитку античної філософії. Основні проблеми і школи давньогрецької філософії. Діалектика і метафізика в античній філософії. Античний матеріалізм та ідеалізм. Гносеологія античної філософії. Античний атеїзм. Стоїцизм. Вульгарна філософія греко-римського світу. Джерела інформації:

основна : [3, с.82 - 90]; [4, с.77 - 89]; [7, с.74 - 88];

додаткова: [11, с.103 - 112]; [14, с.215 - 219];

Тема 4. Філософія Середньовіччя і доби Відродження. Загальна характеристика та особливості середньовічної філософії. Патристика. Філософія А. Августина, Схоластика. Філософія Ф. Аквінського. Філософія епохи Відродження. Соціально-філософська думка епохи Відродження. Натурфілософія епохи Відродження. Джерела інформації:

основна : [4, с.134 - 145]; [5, с.157 - 170]; [6, с.209 - 217]; [8, с.186 - 199];

додаткова: [15, с.237 - 251].

Тема 5. Європейська філософія Нового часу. Загальна характеристика та періодизація. Філософія ХУІІ століття. Філософія епохи Просвітництва. Джерела інформації:

основна : [1, с.24 - 34]; [2, с.48 - 56]; [8, с.288 - 204];

додаткова: [10, с.113 - 126]; [13, с.211 - 228];

Тема 6. Німецька класична філософія. Загальні риси німецької класичної філософії. Філософія І.Канта. Філософія І.Фіхте. Філософія Ф.Шеллінга. Філософія Г. Гегеля. Філософія Л.Фейєрбаха Джерела інформації:

основна : [1, с.310 - 319]; [4, с.168 - 177]; [5, с.197 - 216];

додаткова: [11, с.231 - 240]; [12, с.180 - 188].

Тема 7. Філософія марксизму і неомарксизму. Теоретичні джерела марксизму. Формацийна схема історичного прогресу. Концепція всесвітньо-

історичної місії робітничого класу. Протиріччя марксизму. Ленінізм і більшовизм. Маоїзм і сучасний китайській марксизм. Неомарксизм і єврокомунізм. Джерела інформації:

основна : [5, с.212-221]; [6, с.279 - 285]; [8, с.187 – 196];

додаткова:[10, с.178 – 186]; [15 с.203 – 211];

Тема 8. Українська філософська думка. Передумови становлення і розвитку філософської думки в Україні. Постановка і вирішення основних філософських проблем в Київській Русі ХІ-ХУ ст. Гуманістичні і реформаційні ідеї в українській філософії. ХУІ-ХУІІІ ст. Основні проблеми філософської думки України в ХІХ-ХХ ст. Сучасна українська філософія.

Джерела інформації:

основна : [6, с.110-122];

додаткова:[11,с.131-150]; [15, с.138-161]; [16, с.163-171]; [18, с.166-179].

Тема 9. Соціальна філософія. Поняття соціуму: концепції розуміння. Структура і функції соціуму. Типологія історичних типів суспільств. Культура, духовність в інформаційному суспільстві. Розвиток суспільства і динаміка соціальних процесів.

Джерела інформації:

основна : [5, с.171-179]; [6, с.198-210]; [8, с.256 – 262];

додаткова:[10, с.278 – 285]; [14, с.187 – 194];

Тема 10. Філософія глобалізму. Поняття філософії глобального розвитку. Сучасні концепції глобалізації. Культурна глобалізація. Політична глобалізація. Економічна глобалізація. Джерела інформації:

основна : [4, с.168 – 174]; [7, с.217-224];

додаткова:[9, с.203 – 210]; [11, с.291 – 298]; [15, с.150 – 158].

Тема 11. Сучасна релігійна філософія. Поняття релігія, її зв'язок з філософією. Філософія неотомізму. Філософія тейярдизму. Філософія персоналізму. Протестантська філософія. Джерела інформації:

основна : [6, с.312 – 320]; [7, с.183 – 188];

додаткова:[10, с.226 - 230]; [13, с.215 – 222]; [14, с.281 – 290].

Тема 12. Антропологічна філософія. Сутність і визначення. Філософські ідеї Макса Шелера. Філософія Арнольда Гелена. Конрад Лоренц про сутність людини. Філософські ідеї Ернста Кассіра. Сутність людини в антропологічній філософії. Концепції антропологічної філософії. Джерела інформації:

основна : [7, с.208–216]; [8, с.230 – 238];

додаткова:[9, с.306 -316]; [11, с.189 – 200]; [13, с.207 – 217].

Тема 13. Філософія фрейдизму і неофрейдизму. Теорія психоаналізу Зигмунта Фрейда. Ідеї Карла Юнга. Неофрейдизм. Теорії сексуальної революції. Джерела інформації:

основна : [6, с.311-319]; [7, с.253 – 261];

додаткова:[9, с.306 – 311]; [13, с.201 – 210]; [15, с.233 – 241].

Тема 14. Філософія штучного інтелекту. Проблема визначення і змісту. Типи штучного інтелекту. Класифікація алгоритмів штучного інтелекту.

Людина в епоху штучного інтелекту. Етичні проблеми взаємин штучного інтелекту і людства. Джерела інформації:

основна : [6, с.262 – 268]; [7, с.309 – 313];

додаткова: [9, с.218 – 225]; [10, с.298 – 310]; [15, с.308 – 316].

Тема 15. Футурологія як філософія майбутнього. Становлення і розвиток футурології. Футурологічна теорія Деніела Белла. Футурологічна теорія Олвіна Тоффлера. «Новий гуманізм» А. Печеї. Сучасна футурологія по перспективи майбутнього. Джерела інформації:

основна : [8, с.222 – 231];

додаткова: [9, с.301 – 308]; [10, с.324 – 330]; [11, с.204 – 211]; [13, с.345 – 353].

5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.		л	пр	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1 Актуальні проблеми світової філософської думки.								
Тема 1. Філософія як світогляд, наука і навчальна дисципліна.	6	2	1	3	6,2	с	0,1	6
Тема 2. Філософія Стародавньої Індії і Стародавнього Китаю.	6	2	1	3	6,2	0,1	0,1	6
Тема 3. Антична філософія.	6	2	1	3	6,2	0,1	0,1	6
Тема 4. Філософія Середньовіччя і доби Відродження.	6	2	1	3	6,2	0,1	0,1	6
Тема 5. Європейська філософія Нового часу.	6	2	1	3	6,2	0,1	0,1	6
Тема 6. Німецька класична філософія.	6	2	1	3	6,2	0,1	0,1	6
Тема 7. Філософія марксизму і неомарксизму.	6	2	1	3	6,2	0,1	0,1	6
Тема 8. Українська філософська думка.	6	2	1	3	6,2	0,1	0,1	6
Тема 9. Соціальна філософія.	6	2	1	3	6,2	0,1	0,1	6
Тема 10. Філософія глобалізму.	6	2	1	3	6,2	0,1	0,1	6
Тема 11. Сучасна релігійна філософія.	6	2	1	3	6,4	0,2	0,2	6

Тема 12. Антропологічна філософія.	6	2	1	3	5,4	0,2	0,2	5
Тема 13. Філософія фрейдизму і неофрейдизму.	6	2	1	3	5,4	0,2	0,2	5
Тема 14. Філософія штучного інтелекту.	6	2	1	3	5,4	0,2	0,2	5
Тема 15. Футурологія як філософія майбутнього.	6	2	1	3	5,4	0,2	0,2	5
Разом за модулем	90	30	15	45	90	2	2	86
Усього годин	90	30	15	45	90	2	2	86

Примітка. Для студентів заочної форми навчання читаються оглядові лекції за темами змістових модулів в обсягах відповідно до таблиці.

5.2 Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Філософія як світогляд, наука і навчальна дисципліна.	2	0,1
2	Тема 2. Філософія Стародавньої Індії і Стародавнього Китаю.	2	0,1
3	Тема 3. Антична філософія.	2	0,1
4	Тема 4. Філософія Середньовіччя і доби Відродження.	2	0,1
5	Тема 5. Європейська філософія Нового часу.	2	0,1
6	Тема 6. Німецька класична філософія.	2	0,1
7	Тема 7. Філософія марксизму і неомарксизму.	2	0,1
8	Тема 8. Українська філософська думка.	2	0,1
9	Тема 9. Соціальна філософія.	2	0,1
10	Тема 10. Філософія глобалізму.	2	0,1
11	Тема 11. Сучасна релігійна філософія.	2	0,2
12	Тема 12. Антропологічна філософія.	2	0,2
13	Тема 13. Філософія фрейдизму і неофрейдизму.	2	0,2
14	Тема 14. Філософія штучного інтелекту.	2	0,2
15	Тема 15. Футурологія як філософія майбутнього.	2	0,2
	Разом	30	2

5.3 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Філософія як світогляд, наука і навчальна дисципліна. Філософія Стародавньої Індії і Стародавнього Китаю.	2	0,3
2	Антична філософія. Філософія Середньовіччя і доби Відродження.	2	0,3
3	Європейська філософія Нового часу. Німецька класична філософія.	2	0,3
4	Філософія марксизму і неомарксизму. Українська філософська думка.	2	0,3
5	Соціальна філософія. Філософія глобалізму.	2	0,2
6	Сучасна релігійна філософія. Антропологічна філософія.	2	0,2
7	Філософія фрейдизму і неофрейдизму. Філософія штучного інтелекту.	2	0,2
8	Футурологія як філософія майбутнього.	1	0,2
	Разом	15	2

5.4 Розподіл годин самостійної роботи за видами та формами навчання

№	Вид роботи	Кількість годин		
		Норматив	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Підготовка до лекційних занять	1 год. на 1 лекцію	15	8
2.	Підготовка до практичних занять	1 год. на 1 заняття	8	8
3.	Підготовка реферату	на 1 роботу	6	-
4.	Підготовка до тестів		8	
5.	Підготовка до екзамену		8	40
6.	Виконання контрольної роботи	до 30 год. на 1 роботу		30
	Разом		45	86

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.

В якості методів навчання для всіх видів занять використовується:

- робота з літературою, як опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної освіти;
- пояснення, як словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення.

Для лекційних занять застосовується:

- лекція, як усний виклад навчального матеріалу, що характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- ілюстрування, як показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, аудіозаписів тощо;
- відеометод, як використання відеоматеріалів для активізації наочно чуттєвого сприймання, що забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості.

Для практичних занять застосовується:

- практична робота, як метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- усні відповіді;
- тестування;
- виконання практичних завдань;
- контрольні роботи (для студентів заочної форми навчання);
- екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

- Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

- Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену.

- Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок - 40 балів. Право здавати заключний екзамен дається студенту, який з

урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного екзамену набирає не менше *60 балів*. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

- Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час виконання завдань практичних робіт.

- Виконання контрольної роботи є обов'язковою умовою для здобувачів вищої освіти, що навчаються за заочною формою. Завдання для контрольних робіт добираються з теоретичних питань, що охоплюють зміст робочої програми дисципліни.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Практичне заняття

Бал	Критерії оцінювання
5/4	Студент на основі знань базових категорій дисципліни» демонструє творче осягнення матеріалу, вміє систематизувати методичний матеріал, давати об'єктивну оцінку конкретним подіям і процесам. Логічно, безпомилково і ґрунтовно відповідає на поставлені питання.
4/3	Студент володіє понятійним апаратом дисципліни, розуміє логіку філософських процесів, демонструє наявні знання у висновках відповіді, але припускається логічної непослідовності або виявляє неповні знання навчального матеріалу.
3/2	Студент запам'ятовує, осмислює основні поняття філософії, виявляє певні вміння їх систематизувати, однаке допускає деякі незначні помилки і неточності.
2/1,5	Виставляється студентові, який не володіє знанням суттєвих елементів навчального матеріалу, припускається грубих помилок під час усної відповіді, відповідає нелогічно і непослідовно. Демонструє повну нездатність систематизувати матеріал і робити висновки..
1/0,5	Студент плутається у відповіді, не може відповісти на питання викладача; в цілому не володіє матеріалом.
0/0	Студент не зміг відповісти.

У чисельнику – для студентів денної форми навчання;

У знаменнику - для студентів заочної форми навчання

Тестове завдання

Тести для поточного контролю знань здобувачів обираються із загального переліку тестів за відповідним модулем.

Тестове завдання містить запитання одиничного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються такі критерії оцінювання.

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Реферат

Реферат є одним з видів самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Філософія». Мета написання реферату є поглиблення теоретичних знань, набутих студентами в процесі вивчення дисципліни. Робота над рефератом має сприяти кращому засвоєнню студентами дисципліни та спонукає ґрунтовно вивчати нормативно законодавчу базу, статистичні матеріали, спеціальні наукові видання вітчизняних і закордонних авторів.

Оцінювання реферату проводиться за 10-ти бальною шкалою.

Бал	Критерії оцінювання
10	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й нові самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент вільно орієнтується в даних та подіях.
6	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. Оформлені роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент в цілому орієнтується в матеріалах, у відповіді є помилки та неточності.
4	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал

	викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки
0	Роботу не виконано

Контрольна робота

Оцінювання контрольної роботи (для заочної форми навчання) проводиться за 28-ми бальною шкалою

Контрольна робота (для заочної форми)

Бал	Критерії оцінювання
28	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог.
20	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог. Разом з тим в роботі є певні неточності.
15	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог.
10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно. Мають місце грубі помилки. Висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно
0	Роботу не виконано.

Узагальнюючі результати поточного контролю

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь у практичних заняттях	8 · 5 балів = 40 балів	8 · 4 бали = 32 бали
Поточний модульний контроль	1 МКР · 10 балів = 10 балів	-
Реферат	10 балів	

Виконання контрольних робіт	-	1 роб. · 28 балів = 28 балів
Всього	60	60

Підсумковий контроль знань

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Філософія» проводиться після закінчення її вивчення у формі комплексного письмового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумковий контроль складається з відповідей на три теоретичних питання в білеті та тесту. Письмова відповідь (1 питання - 10 балів)

Бал	Критерії оцінювання
10	Студент вільно володіє матеріалом, вільно орієнтується у філософських категоріях, напрямках і школах, повно, послідовно, логічно і аргументовано викладає їх, підкріплюючи вдалими прикладами. Використовує інформацію з новітніх джерел. Демонструє вміння систематизувати знання даної теми та робити правильні висновки.
8	Студент володіє матеріалом, вміє орієнтуватися у філософських категоріях, напрямках і школах, достатньо повно, послідовно і логічно викладає матеріал, вміє робити висновки. Разом з тим у відповіді присутні деякі неточності і помилки.
6	Студент в цілому володіє матеріалом, орієнтується у основних філософських напрямках і школах, послідовно і логічно викладає матеріал, однак його відповіді не вистачає аргументації. Студент не використовує новітніх даних з даної проблеми, а користується застарілими даними.
4	Студент в цілому володіє матеріалом, непогано орієнтується у філософських вченнях, послідовно викладає матеріал, хоча його відповіді бракує логічності і аргументації. Допускаються певні помилки. Студент використовує помилкові або застарілі дані, слабо вміє систематизувати матеріал, робить помилкові висновки.
2	Студент знає основні філософські категорії, але не в стані дати їм пояснення, відтак його відповідь нелогічна і непослідовна. Повністю відсутнє вміння систематизувати матеріал, мають місце грубі помилки.
0	Студент не орієнтується у матеріалах питання, не може відповісти на додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінкою результатів навчання є сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру за результатами поточного контролю, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, отриманих ним при складанні комплексного екзамену.

№ теми	Денна форма		Заочна форма	
	Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
T1	Практичне заняття	5	Практичне заняття	4
T2	Практичне заняття	5	Практичне заняття	4
T3	Практичне заняття	5	Практичне заняття	4
T4	Практичне заняття	5	Практичне заняття	4
T5	Практичне заняття	5	Практичне заняття	4
T6	Практичне заняття	5	Практичне заняття	4
T7	Практичне заняття	5	Практичне заняття	4
T8	Практичне заняття	5	Практичне заняття	4
	Реферат	10		
ПМК	Тест	10	-	-
-	-	-	Контрольна робота	28
Сума		60	Сума	60
Підсумковий контроль	Екзамен, в т.ч. письмові відповіді на три питання та тест	40	Екзамен, в т.ч. письмові відповіді на три питання та тест	40
Сума		100		100

9. Засоби навчання

З метою формування у майбутніх фахівців професійної компетентності в освітньому процесі використовуються такі засоби навчання:

- мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо);
- комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

- 1.Кралюк П. Історія філософії України. К., КНТ.- 2019.
- 2.Лозовий В. Основи філософських знань. К., Центр навчальної літератури.- 2020.
- 3.Хамітов Н. Філософська антропологія: актуальні проблеми. К.,КНТ.-2018.
4. Бичко І. Філософія. К., Центр навчальної літератури. -2019.
5. Петрушенко В. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Львів. Вид. Львівська політехніка.- 2019.
- 6.Аналітика філософії. К., Кондор, 2020.
- 7.Лузан А. Вступ до філософії. К., Центр навчальної літератури. -2019.
- 8.Мозговий Л. Філософія. Кредитно-модульний курс. К., Центр навчальної літератури. -2020.

Допоміжна література

9. Гринів О. Історія української філософії / Олег Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2015. – 302 с.
10. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів / О. І. Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2016. – 364 с.
11. Філософія для аспірантів : конспекти : навч.-метод. вид. / за ред А. Синиці. – Львів : ЛігаПрес, 2017. – 90 с.
- 12.П'єр Адо. Філософія як спосіб життя. Київ: Новий Акрополь, 2020.- 312 с.
- 13.Хорхе Анхель Ліврага Плисти проти течії. Том 2. Філософські роздуми. Київ: Новий Акрополь, 2018,-361 с.
- 14.Марія Фюрст.Філософія. К., Дух і Літера, - 2018.
15. Губерський Л.. Філософія.К., Фоліо, - 2018.
16. Симоненко С. Практикум з дисципліни «Філософія» для студентів 1 курсу всіх форм навчання всіх спеціальностей.Ч.2.- К., Центр навчальної літератури. -2017.
- 17.Воронюк О. Основи філософських знань. К., Медицина, -2018.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
2. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0> – Вікіпедія з філософії.
3. <https://stud.com.ua/filosofiya/> – Підручники для студентів.
4. Найвидатніші філософи світу та України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html>.
5. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Філософія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=2923>;
6. <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=3350>;
7. <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=3582>;

Розробник

к.і.н., доцент

Ватуля Ю.О.